

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת ואתחנן / נחמו

הגיליון השבועי לכל יהודי 917

י"ב במנחם-אב התשס"ד
(30.7.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

קייטנות חב"ד

לאחר ההצלחה הגדולה שזכתה לה רשת קייטנות חב"ד במחזור הראשון, נפתח בימים האלה המחזור השני של קייטנות חב"ד, שמפעילים בתי-חב"ד ברחבי הארץ. הקייטנות מיועדות לכל ילדי ישראל, תלמידי בתי-ספר ממלכתיים וממלכתיים-דתיים כאחד. רשת קייטנות חב"ד היא הגדולה בישראל, ופועלות בה כמאתיים קייטנות. הקייטנות מעניקות לילדים שפע של חוויות לצד תכנים וערכים, ברוח חסידיית עליזה ותוססת. פרטים והרשמה בבית-חב"ד המקומי.

נסיעה לאוהלים

לקראת ח"י באלול, יום-הולדתם של שני המאורות הגדולים, הבעש"ט ורבנו הזקן בעל התניא והשולחן-ערוך, מתארגנת נסיעה קבוצתית לציוניהם הקדושים באוקראינה. לפרטים טל' 056-03, 899681-5701225.

איזון בכפ

הרב יאיר כלב, העוסק שנים רבות בהנחלת החסידות לציבור הרחב, מגיש סדנה בת שישה מפגשים, המבוססת על 34 הפרקים הראשונים בספר התניא. המפגשים מתחילים השבוע, בבית-הכנסת מגדל-עוז, רח' מלכי-ישראל 16 ברמת-אלהיו (מערב ראשל"צ). מסלול ערב — בימי חמישי, בשעה 8 בערב; מסלול בוקר — בימי שני, בשעה 11. טל' 052-8826022.

מופע חינוכי: זמורה

השחקן החסידי מיכאל וייגל מגיש מופע חינוכי שמח ומבדח העוסק במאבק היצרים, משולב עם בובות מרהיבות וקטעי להטוטנות. משך ההצגה כחמישים דקות. טל' 08-9971829.

זמני השבוע

ייושלם ת"א חיפה באר-שבע אילת ניר-יוק						
כניסת השבת	7:02	7:17	7:06	7:18	7:11	7:55
צאת השבת	8:16	8:19	8:20	8:18	8:14	9:00

פרקי אבות: פרק ד

פקס': 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

נחמה למעלה מבינת אנוש

במושגים אנושיים אין נחמה לגלות הנוראה ולסבל הבלתי-נתפס שפקד את העם היהודי; אולם הקב"ה, שהוא אין-סופי ובלתי-מוגבל, יביא לנו את המרפא והנחמה

השבוע: "נחמו נחמו עמי" — לא זו בלבד שהיא תנחם ותפצה את עם-ישראל על הצער והסבל של שנות הגלות, אלא היא תהיה גדולה ונשגבה כל-כך, עד שנרגיש שהיא כדאי לעבור את מוראות הגלות בעבור טוב הגאולה.

נודה על הגלות

דבר זה מסביר מדוע עתידיים ימי הצומות להתהפך לימי ששון ושמחה ולמועדים טובים. לכאורה, כשתבוא הגאולה, צריכים הצומות להתבטל, משום שכבר לא תהיה סיבה לצום; אבל למה יהיו ימי חג וששון? אלא שכאשר נראה את נפלאות הגאולה ואת הטוב העצום שבו נזכה באותם ימים, יקבלו ימי החורבן משמעות שונה לחלוטין — אנו נראה בהם ימים שבהם נזרעה הגאולה, תאריכים שבהם החל לנבט הטוב הנפלא ההוא, וממילא ייהפכו הימים הללו למועדים טובים.

המוח האנושי איננו מסוגל להבין זאת. איך ייתכן שנוכל לראות בגלות ובחורבן דבר טוב וחיובי? אבל כך ניבא ישעיהו הנביא (ישעיה יב,א): "ואמרת ביום ההוא, אודך ה' כי אנפת בי". כלומר, "ביום ההוא", בזמן הגאולה, נודה לקב"ה על ש'אנף' בנו, כביכול, על שכעס עלינו ונטש אותנו לרדיפות ולעינויים, לסבל ולהשפלה. אז נבין שכל זה היה כדאי!

הנחמה של הגאולה תהיה לא רק לעם-ישראל בכללותו, אלא גם לכל פרט ופרט. הקב"ה ינחם לא רק את כלל העם אלא גם כל יהודי שעבר את אימי הגלות. בזמן הגאולה יקומו לתחייה יהודי כל הדורות, ומי שסבל, עונה, הושפל ונרדף — יזכה לנחמה כפולה ומכופלת, עד שהוא-עצמו יודה לקב"ה לא רק על הטוב, אלא גם על הסבל שהצמיח את הטוב המופלא הזה.

ודווקא מתוך אמונתנו העזה בנחמת הקב"ה, גוברת ועולה הציפייה והתשוקה לגאולה האמיתית והשלמה, שתהיה השנה הזאת שנת הגאולה והנחמה האמיתית והשלמה.

לאחר שלושת שבועות האבל של 'בין המצרים' באה השבת זאת, שבת נחמו, ופותחת שבעה שבועות שבהם הקב"ה מנחם את עם-ישראל על החורבן והגלות, ומבטיח את הגאולה האמיתית והשלמה.

כשאנחנו מביטים לאחור, לאלפיים השנים של החורבן והגלות, לסבל האיום שעבר העם היהודי במשך השנים הללו, בוקעת ועולה השאלה: איך אפשר להתנחם על גלות נוראה כזאת? מה יכול להיות שווה-ערך לייסורים איומים ונוראים של אלפיים שנים? מה ינחם אותנו על שחיטות של עוללים רכים, על השפלות ורדיפות ששום אומה ולשון לא חוותה כמותן?

היה כדאי

לכן אומר הקב"ה: "אנכי אנכי הוא מנחמכם". כלומר, זו אינה נחמה שביכולת בשר-ודם להשיגה. במושגים אנושיים אכן אין נחמה לגלות הנוראה ולסבל הבלתי-נתפס שפקד את העם היהודי באלפיים השנים שחלפו, אולם הקב"ה, שהוא אין-סופי ובלתי-מוגבל, הוא, בכוחו הגדול, יביא לנו מרפא ונחמה.

בנחמה עצמה יש שני סוגים. יש נחמה שהיא פיצוי על הסבל, אבל עדיין האדם אומר, שמצידו היה מותר על הסבל ועל הנחמה גם יחד. ויש נחמה שאחריה אומר האדם, כי היה כדאי לסבול בעבור שמחת הנחמה.

למשל, אדם שמכוניתו נפגעה בתאונת-דרכים. לפעמים מנחמים אותו על-ידי תשלום הנזק, אבל אף-על-פי שבסופו של דבר משולם לו כל נזקו, עדיין הוא מוותר על הטורח ועגמת-הנפש. לעומת זאת, אם מנחמים אותו על-ידי קניית מכונית חדשה ומשוכללת יותר, כ-יאז הוא שמח בדיעבד גם על התאונה, שכן הוא מרגיש שהתאונה עצמה הייתה דבר טוב וחיובי, בעקבות הנחמה.

הנחמה שעתיד הקב"ה לנחם את עם-ישראל תהיה נחמה כפולה, כפי שנפתחת הפטרת

להיות 'שלטי' חי

נהגו לנסוע בעיירות ישראל, בערים ובמושבים שבהם חיים יהודים, כדי לבוא אליהם ולעורר את ליבם לה' ולתורתו ולעבודתו.

על כף-המאזניים

יהודי צריך לזכור את ההלכה "לעולם יראה אדם עצמו שקול והעולם שקול". יש להביט בעולם כאילו הוא עומד על כף-המאזניים, והכפות שקולות; מעשה אחד מכריע את הכף לכאן או לכאן. משמעות הדבר היא, שגורלו של האדם עצמו, ושל כל הדורות הבאים, תלוי בפעולה אחת שיעשה עכשיו.

כשהאדם יודע שעם-ישראל והעולם כולו מונחים ברגע זה על כף-המאזניים, והוא בפעולה אחת שלו יכול להכריע את העולם כולו לכף זכות — לא יהיה שלט דומם, אלא ירוץ בשמחה ובחיות לפעול ולהשפיע על יהודי שני, כדי שעל-ידי כך יכריע את העולם כולו.

(לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 367)

את הדרך שאליה היה צריך לפנות. אולם בעבודה הרוחנית יש לנקוט יוזמה ולהתאמץ להציל יהודי ולכוון אותו אל התורה.

יהודי יכול להיות כמו עמוד דומם. הוא אמנם מוכן לעזור למי שפונה אליו, אבל הוא-עצמו, מיוזמתו, לא ינקוף אצבע כדי להציל את היהודי. מבחינתו, די לו ב'מסירות-הנפש' שגילה בעצם נכונותו לעמוד ב'פרשת-הדרכים'. אם משהו רוצה לפנות אליו, הוא מוכן לכוונו אל התורה, אך לא יותר מזה.

לצאת ולעורר

תורת החסידות מלמדת שלא די להיות 'עומד', אלא יהודי נדרש להיות 'מהלך', יהודי בעל רוח-חיים וחמימות. הוא אינו צריך לחכות עד שיבוא היהודי השני ושאל אותו, אלא מיד בראותו שיש ביכולתו לעזור ליהודי, הוא רץ אליו ומורה לו את הדרך אל ה'מקלט'.

דרך-התנהגות זו מאפיינת את גדולי החסידות, החל מהבעש"ט. הם לא המתינו עד שיהודים יבואו אליהם, מיוזמתם, אלא

רשתנו מספרת על ערי-המקלט שהבדיל משה רבנו, בציווי ה', כדי לקלוט את מי שרצח נפש בשגגה ולהגן עליו מפני גואל הדם. הדרכים אל ערי-המקלט היו רחבות מאוד, ובכל צומת הוצב שלט, שעליו נכתב "מקלט, מקלט", כדי שהנמלט יוכל למצוא בקלות את הדרך ולהציל את נפשו.

גם בחיים הרוחניים קיימת 'עיר-מקלט' — זו התורה. היא מגינה על היהודי מפני יצר-הרע. וכשם שבערי-המקלט נדרש לקבוע שלטים גדולים המכוונים את הזקוק לעזרה אל ערי-המקלט, כך גם בחיים הרוחניים יש לצאת לחוצות הערים, ליהודים העומדים נבוכים ואינם יודעים לאן לפנות, ולכוון אותם אל התורה, כדי שיצילו את נפשם.

לנקוט יוזמה

אולם יש הבדל בין השלטים הגשמיים שכיוונו לעבר ערי-המקלט ובין העבודה הרוחנית: השלטים הגשמיים עמדו במקום אחד, לא נקטו שום יוזמה, ורק אם האדם הבחין בהם, ידע לקרוא והתבונן בכתוב, ידע

מן המעייץ

נושא השבוע: אהבת השם

אמרת השבוע לשמור ולעשות

פעם אחת, בשעה שהיהודי הקדוש למד עם תלמידיו, התעוררה אצלו קושיה, והוא התעמק בה. אחד מתלמידיו החליט לנצל את פסק-הזמן כדי לגשת הביתה לאכול דבר-מה. בבואו לביתו ביקשה ממנו אימו להוריד לה מעליית-הגג כמה חפצים שהייתה זקוקה להם. התלמיד, שלא רצה להפסיד את המשך הלימוד, אמר שיעשה זאת אחר-כך ויצא לבית-המדרש. בדרך הרהר: הלא כל מטרת הלימוד היא בשביל לקיים, והנה עכשיו באה לידי מצוות כיבוד אם והוא לא קיימה! מיד שב הביתה ומילא את בקשת אימו.

בהיכנסו לבית-המדרש קם היהודי לקראתו ושאלו איזו מצווה קיים עכשיו. סיפר התלמיד. אמר לו היהודי: "כשנכנסת, ראית שהאמורא אביי מלווה אותך. אביי היה יתום מאב ואם, ולכן הוא מצטרף למי שמקיים את מצוות כיבוד אב ואם, כדי שיהיה לו חלק במצווה".

אהבה מעוררת אהבה

כיצד אפשר לצוות על אהבה, שהיא מידה שבלב? אלא שלפני 'קריאת שמע' אנו מסיימים ואומרים: "הבוחר בעמו ישראל באהבה"; אם הקב"ה אוהב אותנו, יכולים גם אנו לאהוב אותו.

(רבי עקיבא אייגר)

מחפשים להתקרב

אדם האוהב את ה' אינו מסתפק רק במה שהוא חייב לעשות, אלא מחפש כל הזמן דרכים נוספות להתקרב יותר אל ה'. בדוגמת אב האוהב את בנו, שאינו דואג לו רק כדי לצאת ידי חובה, אלא חושב כל הזמן כיצד להיטיב לו עוד ועוד.

(הצמח-צדק)

הממון — מבחן

"ובכל מאודך — בכל ממונך" (רש"י). רוצה אדם לדעת אם הוא באמת אוהב את ה' בכל ליבו ובכל נפשו, יבחן זאת כאשר הוא נתבע לתת מממונו לצדקה — זה סימן אמיתי לאהבת ה'.

(י"טב לב)

רגש גשמי

"ואהבת את ה' אלוך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך" (דברים ו,ה). שיעור אהבת ה' הוא שיורגש ברגש גופני, בבשר הלב ממש. כמו אדם הפוגש ידיד נאמן, אשר על-ידי כך נהיה לו טוב. הוא שוכח את כל הדברים המעיקים עליו, ומתעורר בחיות פנימית, בתקווה פנימית, וליבו טוב עליו.

(היום יום)

לעורר ולגלות

בפנימיותו של האדם מושרש רגש של אהבת ה', אלא שיש לעורר רגש זה, ולהוציאו מן הכוח אל הפועל. זו מצוות "ואהבת" — לעשות את כל הפעולות כדי לעורר את הכוח החבוי של האהבה, שיאיר בגלוי.

(שפת אמת)

הסגולה — אהבת-ישראל

אחד מחסידיו של רבי יהודה-צבי מסטרטין ביקש ממנו סגולה לאהבת השם. השיב רבי יהודה-צבי: דבר זה קל ביותר — הסגולה לאהבת השם היא אהבת-ישראל.

משפט ממרחקים

שנת תרס"ד, העיר שפרוב שבפולין. ר' שמואל, תושב העיר, חסיד אלכסנדר, הסתבך עם החוק שלא באשמתו. הוא הועמד לדין ובחסידי ה' יצא זכאי. אלא ששמחתו לא נמשכה זמן רב. במכתב ששלח אליו בית-המשפט המחוזי, כעבור כמה שבועות, הוזמן ר' שמואל למשפט חוזר, בטענה ש"נתגלו פגמים בהליך השיפוט הקודם".

חששו של ר' שמואל היה מובן. משפט חוזר, לאחר זכוי מוחלט, יכול לפעול רק לרעתו. בעקבות זאת החליט לשים את פעמיו אל רבו שבאלכסנדר, הצדיק רבי ירחמיאל-ישראל-יצחק, בעל ה'שמח ישראל', שנודע בקדושתו ובפיקחותו.

הקשיב הרבי לסיפורו של ר' שמואל ושקע בהרהורים. לבסוף אמר: "שוב לשפרוב והתייצב למשפט במועד שנקבע. לא תוכל לחמוק מכך, שכן 'דינא דמלכות דינא' (דין המלכות – דין הוא)". בזאת נפרד הרבי מהחסידי לשלום.

למשמע הדברים פג ליבו של ר' שמואל. לא הבטחה לישועה, גם לא ברכה, אפילו לא עצה טובה. אף-על-פי-כן לא היה בליבו צל של ספק כי עליו לציית לרבו ולמלא את מצוותו.

ר' שמואל החל בהכנות למשפט החוזר. הוא שכר את שירותיו של עורך-דין מומחה. הוא גם שיגר מכתב אל אביו, שהתגורר לא-רחוק מאלכסנדר, ובו ביקשו לבוא ביום המשפט עצמו אל הרבי ולבקש ממנו להעתיק עליו תפילה. עוד מכתב שיגר לגבאי החצר, ובו ביקש להרשות לאביו לשהות במחיצת הרבי בעת המשפט.

ערב המשפט בא האב לאלכסנדר. למחרת בבוקר פנה לבית הרבי, כבקשת בנו. הרבי האיר לו פנים. לאחר מכן הראה לו הרבי את מכתב בנו והפטיר: "מדוע לא לעשות כבקשת בני?".

בלב כבד הלך ר' שמואל לבית-המשפט. בעודו ממתין לתורו התקרב למקום חייט תושב המקום ששאל בקול רם – "יש פה משהו ששמו שמואל?".

"כן", ענה ר' שמואל בחשש.

"אם-כן", הנמיך החייט את קולו, "צתי לך כי תלך לביתך ואל תבוא היום למשפט". החייט הסביר: "הרגע יצאתי מאולם המשפטים ובמראו-זוני

הפיכת ה"אני" ל"אין"

בשכנותו של חסיד אחד התגורר נער, שבגרותו הלך ללמוד באוניברסיטה. אחרי שנים גששו החסיד והבחין שפניו עגומות ונראה כי דבר-מה מעיק על ליבו. שאלו החסיד לבריאותו, לשלום משפחתו, למצב פרנסתו, והתברר שהכול כשורה. התפלא החסיד: "אתה ובני-ביתך בריאים ושלמים, וגם פרנסה יש ברוך-השם, למה אפוא נפלו פניך?". השיב האיש: "כל חיי שאפתי להיות 'משהו' – להתמנות לפרופסור, לכתוב ספר, להמציא דבר חדש. והנה עוברות השנים ואני נשארתי אין ואפס". נענה החסיד: "הוי, כמה מקנא אני בך! כל חיי אני משתדל להגיע לבחינת 'אין ואפס', ובכל-זאת אני מרגיש שעדיין אני 'משהו'..."

יסוד מרכזי בחסידות הוא הפסוק "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד". הפירוש הפשוט של הפסוק הוא, שאין עוד אלוקים מבלעדי ה'. אולם החסידות מפרשת פסוק זה ביתר עמקות – 'אין עוד' פירושו, שאין עוד כל מציאות מלבד הקב"ה. הוא המציאות האחת והיחידה שקיימת, והעולם כולו בטל אליה בתכלית עד ש"אין עוד מלבדו" ממש.

האומנם יש עיירה?

החסיד הידוע ר' יצחק גורביץ (ר' איצ'ה מתמיד) היה אומר: כשיהודי יוצא לרחוב, עליו להיות שבור מכך שהוא מרגיש את העולם כמציאות.

על המשפיע ר' שמואל-גורנום מסופר, שפעם אחת ישב בליל שבת-קודש בבית-המדרש ולמד את ביאור החסידות למצוות 'אמנת אלוקות' (ב'דרך מצוותיך') משעה אחת-עשרה בערב עד אור הבוקר. במאמר זה מוסבר היטב עד כמה העולם כולו בטל לגמרי בתוך האחדות האלוקית, והדברים נתפסו במוחו כאילו הוא רואה זאת ממש. בבוקר, כשהאנשים החלו לבוא לבית-הכנסת, עמד לרגע משתומם, עד שנזכר שיש עיירה אחת קטנה ושמה ז'מבין, ובז'מבין יש יהודי שקוראים לו חיים או יעקב וכיוצא בזה...

פעם ניגש תלמיד למשפיע בישיבת 'תומכי-תמימים' בליובאוויטש וביקש רשות ללכת לחדרו. "אני מרגיש לא-טוב", אמר. הגיב המשפיע: "כאשר אני מרגיש – זה כבר לא טוב" (ביידיש: "אז 'איך פיל זיך' – איז שוין ניט גוט").

בלי "אני"

החסידות מסבירה ששורש כל רע הוא הרגשת הישות העצמית, תחושת ה'אני'. כ"ק אדמו"ר מהר"ש אמר: "כשאדם אומר 'אני חושב' – זה טמטום המוח; 'אני רוצה' – זה טמטום הלב".

מסופר על חסיד פשוט ששמע מפי המשפיע, שכל עניין החסידות הוא להכניע את הישות העצמית, ומטעם זה נמנעים החסידים מלבטא את המילה 'אני'. החליט האיש שמהיום והלאה לא תעלה מילה זו על דל שפתיו. בחלוף הימים התברר לו שאינו יכול לעמוד במשימה, ובצר לו פנה אל הרב המקומי והציע לפניו את מצוקתו. הגיב הרב: "לומר – מותר, לחשוב – אסור..."

ומסופר שפעם, בשעת לילה מאוחרת בחורף, דפק חסיד על דלת ביתו של רבנו הזקן. שאל הרבי: "מי שם?". ענה החסיד: "אני" (בהנחה שהרבי יזהה את קולו). אמר הרבי בניגונו הידוע (בלשון הפסוק, ירמיהו כג, כד): "אם ייסתר איש במסתרים ואני – לא אראנו... החסיד המתין שעה קלה ונקט שוב בדלת. שאל שוב הרבי: "מי שם?". השיב החסיד: "אני לא". אמר הרבי: "אם ייסתר איש במסתרים ואני לא – אראנו נאום ה'". ופתח לו את הדלת...

ואומר כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק' (דרך מצוותיך עמ' סב): "נשמת כל איש ישראל היא חלק אלוקה ממעל, ומכוח זה מאיר בה אור האחדות האלוקית. לכן צריך יהודי להיות בבחינת אין ואפס, ולא לומר 'אני', אלא לעשות מ'אני' – 'אין'. אין אני! זוהי אמיתת החסידות".

שהדרך לאלכסנדר וחזרה ממנה אינה אפשרית ביום אחד. גם בשפרוב עצמה התגורר יהודי צדיק. במצוקתו החליט ר' שמואל לפנות אליו.

בהמתינו להיכנס אל הצדיק הופיע במקום לפתע אחד מחבריו. "מה מעשיך כאן? האם אינך אומר

שמעתי את אחד השופטים אומר לחבריו – 'את היהודי שמואל ארשיע היום בכל מקרה, גם אם יציב מולנו סוללת עורכי-דין בכירים'."

מרוב פחד שאחז בו נשא ר' שמואל את רגליו והסתלק לביתו. בכל ליבו השתוקק לראות את פני רבו. אלא

להתייצב הבוקר למשפט?!", תמה החרב. נענע ר' שמואל קלות בראשו לחיוב. "אם-כן, רוץ מיד לבית-הדין כי השמועה טוענת שהיום הכול מזוכים!". כשהבחין החרב בהיסוס מצד ר' שמואל, אחז בזרועו והריצו אל בית-הדין.

מבולבל כולו נכנס ר' שמואל פנימה והתייצב לפני השופטים. אר-אז אירע דבר מוזר. התובע, שעל טיעונו התבססה האשמתו של ר' שמואל, הפך במפתיע את עורו והחל להמעית מגודל ההאשמה. הוא אף טען לחולשת ההוכחות נגד הנאשם. השופטים הקשיבו לדברים ונעו באי-נחת על כיסאותיהם. לבסוף לא נותרה להם ברירה אלא לאשרר את זכיוו הקודם של ר' שמואל.

כעבור כמה ימים פגש ר' שמואל את אביו וגולל לפניו את ההשתלשלות המופלאה של האירועים. הקשיב האב לבנו וניכר היה עליו כי רוחו נסערת. חלפו כמה רגעים עד שיכול לבטא את רגשותיו במילים – "אוי, רבי! רבי! אין לנו שמץ של מושג איזה רבי יש לנו!"

לאחר מכן פתח וסיפר: "עשיתי כבקשתך ובבוקר המשפט באתי אל הרבי. על-פי הזמנתו נכנסתי אל חדרו. אנשים נכנסו ויצאו אצלו בעניינים שונים. זה שואל בהלכה, אחר מבקש עצה טובה ושלישי זקוק לברכה. כעבור שעה פנה אליי הרבי ואמר – 'חושבני כי הדבר ימשך זמן רב מהמתוכנן, ועל-כן עצתי לך כי תיקח לך כיסא ותשב'. כך עשיתי.

"הרבי הוסיף לקבל אנשים. לפתע קם על רגליו וניגש אליי. הוא אחז בידי ואמר – 'מה דעתך? אולי כדאי שהיום לא יעמוד למשפט?'. כעבור רגע, הוסיף ואמר – 'מאיך גיטא, עוד מעט תחל הפגרה בבית-הדין, ואם לא יישפט היום, עלול הדבר להיגרר עוד זמן רב. לא ולא! גזרתי עליו כי יתייצב היום למשפט. אי-אפשר להתחמק מכך, שהרי דינא דמלכותא דינא'."

"ואני", ממשיך האב ואומר, "תמהתי לפשר דברי הרבי. הלוא במפורש הורה לך להתייצב למשפט, ומדוע לפתע הוא מסתפק אם כדאי שתעשה כן אם לאו? כעת הכול ברור. הלוא באותן שעות התלבטת אם לעמוד למשפט, ואפילו ברחת לביתך. הרבי ראה כל זאת ברוח-קודשו ולבסוף הכריע וגזר כי עליך לעמוד לדין. וברוך ה' שביכות הצדיק נושעת'."

כעבור זמן בא ר' שמואל לאלכסנדר כדי להודות לרבי על תפילותיו המושיעות. קודם שפצה את פיו פנה אליו הרבי ושאל בחיך: "נו, איך היה המשפט? נחמד, אה?".

איפה ר' יוסלה? ליד ר' אברהמלה

כמהופנטי לקולותיהם של נח, אברהם אבינו, משה רבנו, קורח או המרגלים – שלא היו אלא קולו של ר' יוסף, מלווה באפקטים מזיקליים ששילב. הקלטת הופעה בשעת הארוחות גם בימים הבאים. התוצאה: בשולחן שבת בבית, הילדים פשוט הציגו את הפרשה לפני כל בני-המשפחה.

דרך החוויה

בין המופעים שמעלים אייזנבך ופיטוסי – "מדבר שקר תרחק" (המחשה לדברי חז"ל שהקפדה על אמירת אמת מונעת חטא), "מילה בסלע" (אדם שנכשל בלי הרף בלשון-הרע ולבסוף הדברים חוזרים אליו), ו"השמח בחלקו". במופעים מחליפים השניים אי-ספור דמויות, תלבושות וקולות.

"אנחנו חיים כיום בעולם שהוא רב גוני ומפתה כל-כך, שמוכרחים להגיע אל הילדים מבעד לדלת האחורית. קשה מאוד היום ללמד ולחנך ילד רק על-ידי אמירה ישירה וחד-משמעית. הדברים חייבים להיעשות גם בדרך עקיפה וחוויתית", אומר ר' יוסף.

צמח-חמד, אייזנבך ופיטוסי, מדברים לילדים

פגש שם את פיטוסי, שעשה אז את צעדיו הראשונים בחיי תורה ומצוות. "גיליתי אדם משעשע מאוד, והצעתי לו לעבוד יחד", נזכר ר' יוסף בחייו.

קלטת לפעוטות

לא פחות מכך מרתקת הדרך שבה גילה ר' יוסף את כישורו המשחק הטוב בו. "כשהתחלתי לעבוד עם ילדי כיתתי, חיפשתי דרך שתהפוך את לימוד אותיות הא-ב ואת סיפור פרשת-השבוע לחוויה", הוא מספר. "החלטתי להפיק בביתי קלטת על כל פרשה".

וכך, מדי יום ראשון עמדם ר' יוסף את האור בכיתתו והקרין את הקלטת שהכין. הילדים הקשיבו

ופשת הקיץ בעיצומה, וההורים מוגיעים את מוחם בחיפוש אחר תעסוקה נאותה לילדיהם. בתחום זה חלה התפתחות גדולה בשנים האחרונות. תוכנות מולטימדיה חינוכיות, תקליטורים כשרים לצפייה ומופעים ברוח התורה – מאפשרים להורים וילדים להעביר את חום הקיץ בדרך שפוייה מעט יותר ואפילו מועילה.

תרומה רבה נתנו לתהליך זה עשרות שחקנים, תסריטאים ובמאים שעשו מפנה באורח-חייהם והתחברו לשורשיהם היהודיים. אלה, בצירוף כישרונות טבעיים שנתגלו בתוך ציבור שומרי המצוות, חוללו את המהפך. ועם זה, עדיין משמשים "ר' יוס'לה ור' אברהמ'לה", המעלים זה כשנתיים מגוון הצגות בנושא תיקון המידות – צמד ייחודי למדי. זאת במיוחד בהתחשב ברקע האישי של שניהם, השונה כל-כך זה מזה, מה שהופך את החיבור ביניהם למשעשע כמעט.

ירושלים ופרדס-כץ

"ר' יוס'לה" הוא ר' יוסף אייזנבך (30), אב לארבעה, תושב בית-שמש. הוא נולד בבתי-אונגרין במאה-שערים ("הכי ירושלמי שיכול להיות"). למד בבבוב, לאחר מכן בערלוי וכיום מלמד בכיתת ה'מכינה' (מקבילה לגן-חובה) בתלמוד-תורה 'תורת-הבית' בעירו. "ר' אברהמ'לה" הוא ר' אברהם פיטוסי (30), אף הוא אב לארבעה ("בזה אנחנו דומים"). נולד וגדל בשכונת פרדס-כץ, חזר בתשובה לפני כמה שנים, וכיום לומד רוב היום ב'כולל' בביתר-עילית, מקום מגוריו.

ההיכרות ביניהם נולדה לפני כמה שנים, כאשר ר' יוסף שיחק תפקיד ראשי בהפקה לציבור החרדי. הוא

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

תפילין במקומו

שאלה: מהו המקום המדויק להנחת תפילין של יד?

תשובה: מקום הנחת תפילין של יד הוא ביד שמאל דווקא, שנאמר (שמות ג, 22) "על ידכה" (ולא "ידך" כרגיל), ודרשו חז"ל "יד כחה" (=חלשה).

מקום ההנחה הוא ב'קיבורת' (=שריר הזרוע). המיקום המדויק הוא להניח את הקצה העליון של התפילין בנקודת האמצע, בפרק הזרוע שבין המרפק לכתף, לכיוון מטה. אין להניח בחלק התחתון, הצמוד למרפק, למטה מה'קיבורת', מכיוון שנאמר (דברים יא, יח) "ושמתם את דברי אלה על לבבכם", ודרשו חז"ל "שתהא שימה נגד הלב, וזו הקיבורת", שהיא מכוונת ממש כנגד הלב.

צריך להטות מעט את התפילין של-יד לצד הגוף, וכך כאשר מכופפים את הזרוע כלפי מטה, יהיו התפילין מכוונות כנגד הלב ממש.

רק לפי דעת הגר"א אפשר להניח גם ב'קיבורת' שבחצי העליון של הזרוע (לפי השולחן-ערוך, הרמ"א ואדמו"ר הזקן, אם אדם אינו יכול להניח אלא בחצי העליון – יעשה זאת בלא ברכה). יש לדעת, שגם אם חלק מהתפילין מונח במקום הלא-יכון, נחשב הדבר כאילו לא הניח תפילין אלו כלל, וגם הברכה היא "ברכה לבטלה".

כשמזמינים תפילין לנער בר-מצווה, שזרועו קטנה, חשוב לדאוג שה'בית' של-יד לא יהיה גדול מדי עבורו. גם על-פי מנהג חב"ד שה'בית' עצמו (לא ה'תיתורא') הוא בגודל ארבעה ס"מ, אפשר לבקש להקטין את מידת ה'תיתורא' למינימום, ובאי-ברירה אף לקנות 'בית' קטן יותר, עד שהיד תגדל (אגב, ההקפדה של "אצבעיים על אצבעיים" מופיעה רק בתפילין של-ראש, אף שלמעשה היא נהוגה גם בשל-יד).

מקורות: מנחות לו.ב. לו.ב. שו"ע כז.א, שו"ע אדמו"ר הזקן ס"ב, ביאור הגר"א ס"ק ה, משניב ס"ק ד, ילקוט יוסף ס"א והלכה ברורה ס"א-ד ושי"י. תמלה למשה פרק ז ושי"ב. שו"ע אדמו"ר הזקן לו.ב.ב. שערי ה'ל' ומנהג או"ח ח"א ס"י ז.

קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי
סל בריאות פרטי למשפחה
 אפיקי בריאות כל מופא, כל חמא וכל ב"ח
 ניתוחים, השתלות, תרופות מיוחדות, טיפולים מיוחדים, ביקור רופא 24 שעות ביממה. התייעצות עם מומחים
חדש כולל תוכנית סייעות לזרעם במחיר הזול ביותר במדינתנו
מאמינים בביטוח כהלכה
1800-39-33-39

רשת גני חב"ד
להתחיל את החיים ברגל ימין
 מאות גני-ילדים מעולים, בכל רחבי הארץ, ממתנינים לילדיכם מוקד ארצי (24 שעות ביממה):
1700 700 358

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המוכרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): "יודאיקה", 1-700-704120